

Presentació

Un cop finalitzat el curs 2018-2019 és l'ocasió per a fer un repàs de l'activitat duta a terme. Aquesta publicació n'és una síntesi, i tota la informació sortirà recollida al volum *Memòria: Curs 2018-2019*.

Hi ha hagut canvis en l'estructura de govern, els més destacables a la vicepresidència de l'IEC i a la presidència de la Secció de Ciències i Tecnologia (SECCT) —aprofito aquestes línies per a tornar a reconèixer i agrair la feina feta a Mariàngela Vilallonga i a Joan Antoni Solans. Així mateix, la nòmina de membres ha variat, amb el nomenament de catorze membres numeraris i el traspàs de cinc membres.

Com cada any, l'IEC va commemorar l'Onze de Setembre amb una jornada de portes obertes a la Casa de Convalescència. Aquesta vegada el discurs patriòtic va ser a càrrec del membre de la Secció Filològica (SF) Joan Martí i Castell, que va parlar de la figura de Pompeu Fabra com a «exemple d'infrangible lleialtat nacional». Però el tret de sortida del curs va tenir lloc el 24 d'octubre a la Sala Prat de la Riba, en un acte que vaig presidir juntament amb el president de la Generalitat de Catalunya, Quim Torra. El discurs reglamentari d'inauguració va ser pronunciat per la demògrafa i membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials (SFCS) Anna Cabré, i va dur per títol «El sistema català de reproducció: demografia i identitat». L'Institut i les seves seus i delegacions, fundacions i societats filials han organitzat un bon nombre d'activitats, com ara jornades, congressos, debats, simposis, conferències i col·loquis. N'és un exemple el Simposi Pompeu Fabra, una de les activitats amb què l'Institut ha contribuït a l'Any Pompeu Fabra 2018, promogut per la Generalitat de Catalunya amb motiu dels cent cinquanta anys del naixement de Fabra i dels cent anys de la publicació de la *Gramàtica catalana*. I, com no podia ser d'una altra manera, l'IEC ha participat en les activitats de l'Any Ramon Margalef 2019, promogut per la Generalitat de Catalunya en commemoració del centenari del naixement de l'ecòleg i membre de la Secció de Ciències Biològiques (SECCB) Ramon Margalef, organitzant, conjuntament amb la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona (RACAB), un acte al Teatre Poliorama de Barcelona. No cal dir que l'Institut ha commemorat altres efemèrides, entre les quals el bicentenari del naixement de Karl Marx o les dates de naixement i traspàs de Mercè Rodoreda. L'escriptora ha estat homenatjada de nou, al jardí Mercè Rodoreda de la Casa de Convalescència, amb els actes *A l'IEC llegim Rodoreda* i *Per Sant Jordi a l'IEC llegim Rodoreda*, que organitza la Presidència.

La Presidència de l'IEC també ha organitzat, conjuntament amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, la I Jornada de Literatura Catalana per a Alumnes de Batxillerat a l'IEC, que va aplegar una seixantena d'estudiants als quals es va oferir el seguiment de la Ruta Pompeu Fabra i una visita guiada a la Casa de Convalescència i al jardí Mercè Rodoreda. A més d'aquests estudiants, s'han ofert visites guiades a diversos grups i, per exemple, en el marc de la Nit de les Acadèmies Científiques, la ciutadania va tenir l'oportunitat de fer una visita combinada a les seus de la RACAB, la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya, la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, la Biblioteca de Catalunya, la delegació del Consell Superior d'Investigacions Científiques i l'Institut d'Estudis Catalans, i de sentir una conferència a cada un d'aquests espais, que en el cas de la Casa de Convalescència va ser impartida pel secretari general de l'IEC, el físic Josep Enric Llebot, i va versar sobre canvi climàtic i justícia social.

Ara bé, com és natural, el pes important dels visitants a la nostra seu el constitueixen els participants de les activitats de l'Institut, que un any més han estat nombrosos. Per posar-ne un parell d'exemples, la setena edició de la *master class* «Trans/fronteres i diàleg de les disciplines» va congrega un centenar d'estudiants i professors de màster de la UAB i d'universitats franceses, alemanyes i italianes, i els Premis Sant Jordi continuen tenint molt poder de convocatòria. En el lliurament de l'edició d'aquest curs, la vuitanta-vuitena, que vaig presidir amb el conseller de Polítiques Digitals i Administració Pública de la Generalitat de Catalunya, Jordi Puigneró, l'encarregat de parlar en nom dels guardonats fou l'actor i professor d'interpretació Albert Alemany, guanyador del Premi Matemàtiques i Societat de la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer. Parlant de guardonats, no puc passar per alt que enguany els membres de l'IEC Joaquim Rafel, Gemma Rigau i Jaume Terradas han rebut la Creu de Sant Jordi, el màxim guardó que atorga la Generalitat de Catalunya. La Casa de Convalescència també ha estat escollida com a escenari per a dur-hi a terme activitats organitzades per entitats afins a l'IEC, com la vintena edició del Simposi de la Fundació La Marató de TV3, la primera jornada dels actes commemoratius del Dia Internacional de les Persones Sordes o l'acte inaugural de la 23a Setmana de la Ciència a Catalunya (SC'18). I també a la inversa, alguns actes de l'IEC han tingut lloc en espais aliens i, fins i tot, a l'exterior, com el V Congrés Català de Filosofia, organitzat per la Societat Catalana de Filosofia i celebrat a Canillo (Andorra). He pogut representar l'Institut en l'Assemblea anual de l'ALLEA, a Berna, i en la reunió d'acadèmies científiques per debatre'n el futur, a Filadèlfia.

L'Institut, com a corporació acadèmica, científica i cultural que té per objecte l'alta recerca científica i principalment la de tots els elements de la cultura catalana, ha continuat impulsant la recerca amb programes i projectes que es duen a terme gràcies als membres, al centenar de persones que integren la plantilla i a col·laboradors externs. Aquest curs s'han presentat, entre d'altres, *Els sistemes naturals del delta del Llobregat*, la *Gramàtica essencial de la llengua catalana* i el *Diccionari descriptiu de la llengua catalana*, obres resultants de projectes de recerca de l'IEC. Els projectes, juntament amb les publicacions, que aquest curs han sumat 135 títols, són la raó de ser de l'Institut, és a dir, fer recerca i donar-la a conèixer.

I fidel a la lluita persistent i constant per a contribuir a fer de la societat catalana una societat més lliure i culta, s'han fet diverses activitats per a visibilitzar i reivindicar el paper de la dona en els àmbits científic i cultural. A tall d'exemple, la Societat Catalana de Geografia va organitzar la sessió *Dones, geografia i acadèmia* per commemorar el Dia Internacional de les Dones, i la Sala Pere i Joan Coromines va acollir una sessió en homenatge a la científica Lynn Margulis amb què l'Academia Europaea obrí els actes commemoratius de la Setmana de les Dones. En el marc d'aquesta sessió, Kaimerata Concerts va executar el *Quintet de corda en do major*, D 956, de Franz Schubert, i és que la música tampoc no ha faltat aquest curs a l'IEC. N'és una prova el cicle estival *Música al claustre*, dirigit pel membre de la Secció Històrico-Arqueològica (SHA) Romà Escalas i que enguany s'ha dedicat a obres de compositors catalans des del Renaixement fins al Barroc.

En definitiva, un any més l'Institut, gràcies als membres i al personal, integrat en organismes internacionals i de bracet amb universitats i amb altres entitats, ha avançat en els seus objectius fundacionals de recerca en tots els àmbits de la cultura catalana; estudi, codificació i desenvolupament del català, i conreu de la ciència en aquesta llengua, sota els principis de rigor científic, catalanitat i obertura a l'exterior.

JOANDOMÈNEC ROS

President de l'Institut d'Estudis Catalans

Octubre del 2019